

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-76/16

Ingsteel spol. s r. o.

i

Metrostav a.s.

przeciwko

Úrad pre verejné obstarávanie

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Najvyšší súd Slovenskej republiky)

Odesłanie prejudycjalne – Zamówienia publiczne – Dyrektywa 2004/18/WE – Artykuł 47 ust. 1, 4 i 5 – Ekonomiczna i finansowa sytuacja oferenta – Dyrektywy 89/665/WE i 2007/66/WE – Zaskarżenie do sądu decyzji o wykluczeniu oferenta z procedury przetargowej – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuł 47 – Prawo do skutecznego środka prawnego

Streszczenie – wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 13 lipca 2017 r.

1. *Zbliżanie ustawodawstw – Procedury udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi – Dyrektywa 2004/18 – Udzielanie zamówień – Kryteria wyboru jakościowego – Sytuacja ekonomiczna i finansowa – Wymóg przedstawienia zaświadczenia z banku, który zobowiązuje się do przyznania pożyczki w pewnej kwocie i do zagwarantowania dysponowania tą kwotą przez czas realizacji zamówienia – Dopuszczalność*

[dyrektywa 2004/18 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 47 ust. 1 lit. a), art. 47 ust. 4]

2. *Zbliżanie ustawodawstw – Procedury udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi – Dyrektywa 2004/18 – Udzielanie zamówień – Kryteria wyboru jakościowego – Sytuacja ekonomiczna i finansowa – Oferent, który z uzasadnionej przyczyny nie może przedstawić dokumentów wymaganych przez instytucję zamawiającą – Pojęcie uzasadnionej przyczyny – Banki do których wystąpiono, nieuznające, że są w stanie wystawić oferentowi zaświadczenie w brzmieniu określonym w ogłoszeniu o zamówieniu – Włączenie – Warunek – Obiektywna niemożność przedstawienia zaświadczenia*

(dyrektywa 2004/18 Parlamentu Europejskiego i Rady, motyw 39, art. 44 ust. 2, art. 47 ust. 5)

1. Artykuł 47 ust. 1 lit. a) i art. 47 ust. 4 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie wykluczeniu przez instytucję zamawiającą z przetargu oferenta z tego powodu, że ów oferent nie spełnia warunku dotyczącego sytuacji ekonomicznej i finansowej ustanowionego w ogłoszeniu o zamówieniu, odnoszącego się do przedstawienia zaświadczenia z banku, który zobowiązuje się w nim do przyznania pożyczki w kwocie określonej w tym ogłoszeniu o zamówieniu i do zagwarantowania, że oferent będzie dysponował tą kwotą przez cały czas realizacji zamówienia.

W tym względzie należy uznać, że wymóg uzyskania pożyczki celowej na realizację zamówienia jest obiektywnie właściwym środkiem zdobycia informacji o tym, że sytuacja ekonomiczna oferenta pozwala mu na właściwe wykonanie zamówienia. Jak bowiem wskazała Komisja Europejska, pożyczka celowa pozwala wykazać, że oferent faktycznie dysponuje środkami, których sam nie jest właścicielem, a które są niezbędne do wykonania zamówienia (zob. podobnie wyrok z dnia 2 grudnia 1999 r., *Holst Italia*, C-176/98, EU:C:1999:593, pkt 29). Sąd odsyłający powinien jednak jeszcze upewnić się, że wymagana w ogłoszeniu o zamówieniu kwota jest proporcjonalna do przedmiotu zamówienia. Z kolei jeśli chodzi o również określony w ogłoszeniu o zamówieniu wymóg dotyczący przyznania pożyczki na minimalną kwotę 3 mln EUR „w czasie realizacji zamówienia (48 miesięcy)”, to wprawdzie art. 47 dyrektywy 2004/18 nie stanowi wyraźnie, że instytucja zamawiająca może wymagać od oferenta, by środki niezbędne do wykonania zamówienia znajdowały się do jego dyspozycji przez cały czas realizacji zamówienia, jednak należy uznać, podobnie jak uczynił to rzecznik generalny w pkt 46 opinii, że zbadanie przestrzegania kryteriów dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej przez instytucję zamawiającą w ramach postępowania o udzielanie zamówienia oznacza, że powinna ona uzyskać pewność, iż oferent będzie rzeczywiście mógł korzystać z wszelkiego rodzaju zasobów, na których polega, w okresie objętym zamówieniem (zob. podobnie wyrok z dnia 14 stycznia 2016 r., *Ostas celtnieks*, C-234/14, EU:C:2016:6, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo). Ponadto utrzymanie w dyspozycji wymaganej kwoty przez czas realizacji zamówienia jest użytecznym elementem służącym ocenie, w konkretny sposób, sytuacji ekonomicznej i finansowej oferenta w stosunku do jego zobowiązań. Właściwe wykonanie zamówienia wiąże się bowiem nierozzerwalnie z tym, że oferent będzie dysponował środkami finansowymi na jego realizację.

(zob. pkt 36–38, 41; pkt 1 sentencji)

2. Artykuł 47 ust. 5 dyrektywy 2004/18 należy interpretować w ten sposób, że gdy ogłoszenie o zamówieniu wymaga przedstawienia zaświadczenia z banku, który zobowiązuje się w nim do przyznania pożyczki w kwocie określonej w tym ogłoszeniu o zamówieniu i do zagwarantowania, że oferent będzie dysponował tą kwotą przez cały czas realizacji zamówienia, okoliczność, że banki, do których wystąpi oferent, nie uznają, że są w stanie wystawić oferentowi zaświadczenie w takim właśnie brzmieniu, może stanowić „uzasadnioną przyczynę” w rozumieniu tego przepisu, uprawniającą w odpowiednim razie tego oferenta do wykazania swojej sytuacji ekonomicznej i finansowej za pomocą dowolnego innego dokumentu, który instytucja zamawiająca uzna za odpowiedni, o ile oferent ten nie miał obiektywnie możliwości przedstawienia żądanych przez instytucję zamawiającą dokumentów, co powinien sprawdzić sąd odsyłający.

Tylko gdyby sąd odsyłający stwierdził istnienie takiego obiektywnego braku możliwości, powinien on sprawdzić, czy instytucja zamawiająca zasadnie uznała, że oświadczenie, które przedstawił oferent, nie stanowi odpowiedniego dokumentu do celów wykazania jego sytuacji ekonomicznej i finansowej. Powinien także sprawdzić, zgodnie z art. 44 ust. 2 tej dyrektywy w świetle jej motywu 39, że wymagany zakres informacji i zdolności jest związany z przedmiotem zamówienia i proporcjonalny do niego oraz że kryteria kwalifikacji są stosowane w sposób niedyskryminujący. Jeśli chodzi o aspekt stanu faktycznego, sąd odsyłający powinien sprawdzić, czy wkluczony oferent obiektywnie nie miał możliwości przedstawienia żądanych przez instytucję zamawiającą dokumentów, a jeśli tak było, czy instytucja zamawiająca zasadnie uznała, że oświadczenie, które przedstawił oferent, nie stanowi odpowiedniego dokumentu do celów wykazania jego sytuacji ekonomicznej i finansowej.

(zob. pkt 46–48; pkt 2 sentencji)